

Jaarplan 2020 Omgevingsraad Schiphol

Evaluatie

De Omgevingsraad Schiphol (ORS) wordt op dit moment geëvalueerd door de heer Pieter van Geel in opdracht van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (brief d.d. 25 juni 2019). De uitkomsten van deze evaluatie zijn voorzien voor de zomer van 2020, waarna hierover besluitvorming plaatsvindt door de Minister. Dit Jaarplan kan niet vooruitlopen op de uitkomsten van deze evaluatie en is derhalve 'beleidsarm' in de zin dat het plan zich beperkt tot de continuering van de lopende activiteiten.

De lopende activiteiten op basis van de eerdere afspraken en opdrachten betreffen:

1. Stroomlijning informatievoorziening en dienstverlening
2. Uitvoering van hinderbeperking
3. Lopende operationele zaken
4. Leefomgeving en ruimtelijk-economische ontwikkeling
5. Kennis, informatie en communicatie
6. Algemene overlegstructuur
7. Bewonersverkiezingen

I. Stroomlijning informatievoorziening en dienstverlening

In 2020 worden de vervolgstappen gemonitord bij het uitvoering geven aan de eerder afgesproken onderdelen van de stroomlijning informatievoorziening en dienstverlening zoals die door het Regioforum zijn onderschreven:

a. Mobiele applicatie OmgevingsInfoSchiphol

Als eerste stap is in 2018 de mobiele applicatie OmgevingsInfoSchiphol gelanceerd, waarin diverse tot dan toe losstaande informatiebronnen worden geïntegreerd en via een mobiele applicatie worden ontsloten. De hosting en het beheer van deze mobiele applicatie wordt verzorgd door de ORS (zie hieronder onder V).

b. Geluidmetingen

In de oorspronkelijke opzet is het steeds de bedoeling geweest ook de informatie over meetgegevens te integreren in de gelanceerde mobiele applicatie. Om dat te realiseren is het eerst wenselijk geacht om een gemeenschappelijke toekomstvisie op het geluidsn netwerk en -metingen rond Schiphol te formuleren. Deze gemeenschappelijke toekomstvisie is in 2017 en 2018 door de ORS geformuleerd.

In 2018 heeft het Regioforum mandaat verleend voor het in beeld brengen van de mogelijkheden van beheer en bekostiging van een nieuw in te richten geluidmeetsysteem voor Schiphol dat invulling geeft aan de bovengenoemde visie. In het Regioforum van 14 juni 2019 is besloten dat eerst wordt afgewacht welke visie op de toekomst van een landelijk meetnetwerk en de bekostigings- en beheersstructuur wordt neergelegd vanuit het landelijk programma meten vliegtuiggeluid van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Afhankelijk van de uitkomsten daarvan en het moment van oplevering kan alsdan een verdere behandeling en uitwerking van een nieuw meetnetwerk in de Omgevingsraad Schiphol overwogen worden door te bezien wat er dan nog ter aanvulling in deze regio nodig is en of dit een zaak is van de Omgevingsraad.

c. Geluidweerbericht

In het convenant Hinderbeperking bij het akkoord van 2008 is de ontwikkeling van een geluidweerbericht door de luchtvaartsector opgenomen. De luchtvaartsector heeft stappen gezet voor de ontwikkeling van een instrument voor de voorspelling van het baangebruik. De realisatie van een dergelijk instrument kan worden geïntegreerd met de stappen die eerder zijn gezet in het kader van de mobiele applicatie OmgevingsInfoSchiphol. Zodra de sector gereed is met het geluidweerbericht kan de integratie hiervan in één mobiele applicatie worden verkend.

d. Klachtenafhandeling en dienstverlening

Klachtenafhandeling en dienstverlening is een omvattende functionaliteit. De klachtenafhandeling is op dit moment kerntaak van het Bewoners Aanspreekpunt Schiphol (BAS). Ook het NOMOS-meetnetwerk wordt door de sector onderhouden. Voor deze en eventueel andere dienstverlenende elementen is het van belang dat er een gezamenlijk eindbeeld wordt geformuleerd ten behoeve van een effectieve en efficiënte communicatie met de omgeving. Deze stap is in de opzet van de stroomlijning voorzien zodra de voorgaande stappen tot resultaat hebben geleid.

II. Uitvoering hinderbeperking

a. Geluidpreferent stelsel

Voor het verankeren van het geluidpreferent stelsel wordt door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een LVB en een RMI opgesteld. Deze zullen in 2020 ter consultatie aan het Regioforum worden voorgelegd.

b. Nieuwe hinderbeperkende voorstellen 2018

b.1. Nachtnadering Zwanenburgbaan – Op 8 mei 2018 is door regio IJmond-Alkmaar een voorstel voor hinderbeperking ingediend. Dit voorstel sluit aan bij het voornemen van LVNL om oplossingen voor het aanvliegen op de secundaire banen te onderzoeken. Naar aanleiding hiervan is de Werkgroep nachtnadering Zwanenburgbaan opgericht en op 3 juni 2019 vond de startvergadering hiervan plaats. Het doel van het voorstel is het onderzoeken van mogelijke oplossingen voor een vaste nachtnadering op de secundaire banen. Vervolgens zijn er op 18 juli 2019 en 29 augustus 2019 werkgroepbijeenkomsten geweest. Tijdens deze bijeenkomsten heeft LVNL haar inzichten omtrent (milieu-)effectenverschillen tussen de huidige en nieuwe situatie met de werkgroep gedeeld en zijn het onderzoeksgebied, de (vaste) routes en toekomstperspectief van andere secundaire banen besproken. Dit is samengebracht in het Bestuurlijk Overleg op 9 september 2019. De komende periode zal worden vastgesteld of dat met de uitwerking van het ingediende voorstel het beoogde hinderbeperkende effect kan worden bereikt en zullen er in 2020 bijbehorende vervolgacties en werkzaamheden volgen.

b.2. Wijziging SID's Zwanenburgbaan in zuidelijke richting – Op 14 mei 2018 is door de bewonersvertegenwoordiger Polderbaan buitengebied een voorstel voor hinderbeperking ingediend. Naar aanleiding van dit voorstel is de Werkgroep wijziging SID's Zwanenburgbaan in zuidelijke richting opgericht. Op 2 mei 2019 vond de eerste vergadering van deze werkgroep plaats. Het doel van het voorstel is om de route van de starts (SID's) van de Zwanenburgbaan die naar het zuiden gaan, zowel overdag als in de nacht, iets naar het westen te verschuiven ter hoogte van Kudelstaart om ze vervolgens na Kudelstaart weer aan te laten sluiten op de bestaande route. De bocht in westelijke richting zou zodoende dan net na Rijsenhout worden ingezet en de route zou vervolgens ter hoogte van Burgerveen terug in oostelijke richting worden gebracht.

Op 17 juli en 15 oktober zijn er werkgroepbijeenkomsten geweest om de quickscan van dit voorstel en de bijbehorende resultaten hiervan te bespreken. In de werkgroep van 15 oktober is tevens gesproken over het opnemen van dit voorstel, in het kader van onderzoek naar verbetering van de SID's, in het door Schiphol op te stellen pakket van hinder reducerende maatregelen. Hieruit is een verzoek van de

bewonersdelegatie gekomen om dit te bespreken in een clustervertegenwoordigersoverleg. Naar aanleiding van dit clustervertegenwoordigersoverleg en de bijbehorende vervolgacties zullen er in 2020 werkzaamheden volgen voor dit voorstel.

c. Nieuwe hinderbeperkende voorstellen 2019

In 2019 is er door de bewonersvertegenwoordiging een aantal hinderbeperkende maatregelen ingediend die tevens in het verslag van de heer Alders over de resultaten van het overleg in de Omgevingsraad stonden. In de vergadering van het Regioforum op 14 juni 2019 heeft het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat aangegeven dat zij een reactie op het verslag van Alders zullen geven. Dit is gedaan met de kabinetsbrief d.d. 5 juli. Daarin is aangegeven dat Schiphol wordt verzocht om een uitvoeringsplan hinderbeperking. In dit uitvoeringsplan worden de hinderbeperkende voorstellen die in de procedure van 2019 zijn ingebracht voorzien van een inhoudelijke reactie op de kansrijkheid bij verdere uitwerking. Op dit moment is de Omgevingsraad Schiphol nog in afwachting van dit uitvoeringsplan. Alsdan zal worden bezien of en op welke wijze een verdere behandeling in ORS-verband aan de orde is in 2020.

d. Nieuwe hinderbeperkende voorstellen 2020

Door de ORS wordt het belang onderkend om zorgvuldig om te gaan met nieuwe voorstellen voor hinderbeperking. De ORS kent een (jaarlijkse) procedure voor het indienen van nieuwe voorstellen. Gedurende het jaar kunnen vertegenwoordigers in de ORS nieuwe voorstellen voor hinderbeperking indienen. Eens per jaar worden de voorstellen behandeld. Voorstellen die zijn ingediend voor 15 mei, worden voor het einde van dat jaar behandeld. De behandeling van de nieuwe voorstellen wordt voorbereid door een quick scan uit te voeren. De quick scan betreft geen definitief waardeoordeel over de ingediende voorstellen, maar is bedoeld ter ondersteuning van de inhoudelijke discussie in de werkgroep. Voor de quick scan, en de bespreking van de quick scan, kan een onderzoeksbureau worden ingeschakeld. Ieder voorstel wordt daarbij getoetst op een aantal criteria.

e. Microklimaten – microklimaat Leimuiden

Het convenant Hinderbeperking korte termijn (2007), het convenant Hinderbeperking middellange termijn (2008) en het advies van de Alderstafel van 2010 over het nieuwe normen- en handhavingstelsel hebben samen geleid tot de afspraak dat in totaal in zes regio's een microklimaatonderzoek zou worden uitgevoerd. Vijf daarvan zijn definitief afgerond. De laatste is op dit moment nog in behandeling.

Eind 2017 is het microklimaat ter besluitvorming voorgelegd aan het Regioforum. In het Regioforum is besloten nader onderzoek te doen naar de hinderbeleving in Kudelstaart. Dit aanvullend onderzoek vindt momenteel plaats. Op basis van het aanvullend onderzoek moet definitieve besluitvorming plaatsvinden.

f. Waypoint Uithoorn

De ORS heeft op basis van het rapport van de taskforce Zuidoosthoek op 30 oktober 2015 besloten tot een onderzoek - in samenwerking met afgevaardigden van de regio - naar de verplaatsing van waypoint EH037, zodat de verkeersstroom ten noorden van Uithoorn verder noordelijk komt te liggen. De ORS heeft besloten deze maatregel nader te onderzoeken met afgevaardigden van de regio. Dit was in maart 2016 door een werkgroep ter hand genomen. Op verzoek van de gemeente Uithoorn is de uitvoering van het onderzoek in mei 2016 stilgelegd, waarna de gemeente in mei 2019 het Regioforum heeft verzocht dit onderzoek weer te hervatten. Het Regioforum heeft daarmee ingestemd.

Hiervoor is een werkgroep opgesteld die in september 2019 voor het eerst samengekomen is. Tijdens deze bijeenkomst is afgesproken om een onderzoek uit te laten voeren naar twee punten:

- De reden voor de verschuiving van beide routes [routebundels respectievelijk ten noorden en ten westen van de kern Uithoorn].
- Technische mogelijkheden om de routes (terug) te verschuiven, zoveel mogelijk weg van de bebouwing.

De leden van de werkgroep hebben verder besloten de mogelijkheden voor de ligging van de routebundels te toetsen op basis van de wettelijke criteria voor hinderbeperking zoals die ook worden gehanteerd in de “Procedure nieuwe voorstellen hinderbeperking”:

- Een per saldo positief effect op de gelijkwaardigheidscriteria op basis van woningbestand 2005;
- Effect binnen de 48Lden-contour op basis van de actuele woningbouwsituatie
- De mate van hinderverplaatsing;
- De effecten op het netwerk;
- De effecten op de complexiteit van de operatie.

Ook de ruimtelijke aspecten, bedrijfseconomische aspecten, veiligheidsaspecten en de milieuaspecten binnen de betrokken regio worden betrokken bij de toets van het voorstel.

De bijeenkomst waarin deze effecten en standpunten zullen worden besproken moet, ten tijde van het opstellen van dit jaarplan, nog plaatsvinden. In 2020 zullen er vervolgacties en werkzaamheden plaatsvinden die voortkomen uit deze bijeenkomst.

g. Voorstel Bodegraven

In 2015 heeft het delegatieoverleg van de Omgevingsraad Schiphol besloten tot de inrichting van een tijdelijke werkgroep om een hinderbeperkend voorstel van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk te behandelen. Hiertoe heeft de werkgroep, bestaande uit afgevaardigden van de (lokale) delegaties van de Omgevingsraad Schiphol, meerdere malen vergaderd om te komen tot voldoende beslisinformatie om een afweging te maken van het voorstel. Het voorstel hield een verlegging (oranje lijn) in van de vertrekroute vanaf de Kaagbaan (24) die over de kern Bodegraven loopt (linker blauwe lijn):

Het Regioforum heeft op 3 juni 2016 overwogen dat het voorstel geen substantieel hinderbeperkend effect heeft in de 48 dB(A) Lden terwijl het een inspanning en investering door de luchtvaartpartijen vergt die niet objectief onderbouwd kan worden. Het Regioforum heeft daarom toentertijd het voorstel afgewezen.

Op 29 oktober 2018 heeft de Minister van Infrastructuur en Waterstaat de Omgevingsraad Schiphol een verzoek doen toekomen om de werkgroep Bodegraven-Reeuwijk weer bijeen te roepen. Reden hiervoor is dat de Minister kennis heeft genomen van informatie en gevoerde gesprekken die een inwoner van de gemeente heeft aangeleverd en op basis waarvan de Minister voldoende aanleiding zag om te laten onderzoeken wat de door hem “aangedragen nieuwe inzichten en omstandigheden betekenen voor het door de Omgevingsraad Schiphol op 3 juni 2016 genomen besluit over het voorstel voor aanpassing van de Lekko-vertrekroute van de Kaagbaan, zoals destijds ingediend door de gemeente Bodegraven-Reeuwijk”.

Vanaf dat moment heeft het secretariaat van de Omgevingsraad Schiphol zich ingespannen om de bij het ministerie aangedragen informatie te verzamelen en te laten actualiseren. Op 3 juli 2019 heeft de Omgevingsraad daarnaast het verzoek van het ministerie ontvangen om in dezelfde werkgroep ook de mogelijke verlegging van de KUDAD-vertrekroute vanaf de Aalsmeerbaan (18L) te behandelen naar aanleiding van een verzoek hiertoe van een inwoner van Gouda (zie hieronder).

h. Voorstel Gouda

Op 19 juni 2019 hebben vertegenwoordigers van het ministerie en van het ORS-secretariaat van de Omgevingsraad een gesprek gevoerd met een inwoner van Gouda over zijn voorstel voor de verlegging van de KUDAD-vertrekroute vanaf de Aalsmeerbaan (18L). Vanwege de samenhang met de problematiek boven Bodegraven en Gouda-Oost heeft het ministerie de Omgevingsraad verzocht om de verlegging van beide routes in een werkgroep te beschouwen. Daarnaast heeft het ministerie verzocht om in het kader van een open en transparante aanpak, ervoor zorg te dragen dat zowel de gemeenten die reeds overlast ervaren als gemeenten die mogelijk bij verplaatsing van de routes hinder zullen ervaren, vertegenwoordigd zijn in de werkgroep. Daarom zijn naast de gemeente Bodegraven-Reeuwijk en de gemeente Gouda ook de gemeente Woerden en de gemeente Oudewater uitgenodigd om deel te nemen aan de werkgroep.

Op 11 november 2019 vindt de eerste vergadering van deze werkgroep “Bodegraven-Gouda” plaats. Bij het opstellen van voorliggend jaarplan is het de verwachting dat de werkgroep ook in 2020 werkzaamheden zal verrichten.

i. Monitoren vaste bochtstraal Spijkerboorroute (3b+) en parallel starten

Het Rijk heeft de ORS opdracht gegeven tot het monitoren van de effecten van de inzet van de vaste bochtstraaltechnologie voor de Spijkerboor-vertrekroute vanaf de Kaagbaan (24) op de omgeving. Het Rijk heeft de ORS eveneens opdracht gegeven de ontwikkelingen rondom parallel starten te blijven monitoren. In het eerstvolgende jaarverslag van de ORS zullen de resultaten hiervan worden gepresenteerd.

j. Experimenten: Evaluatie en advies

De ORS heeft als wettelijke taak de Minister te adviseren over experimenten met hinderbeperkende maatregelen. In 2020 zijn vooralsnog geen experimenten gepland.

III. Lopende operationele zaken

Over operationele zaken wordt de ORS geconsulteerd en geïnformeerd. Hieronder staat beschreven op welke wijze hierin wordt voorzien.

a. Jaarlijkse gebruiksprognose

Een werkgroep van de ORS begeleidt jaarlijks de totstandkoming van de Gebruiksprognose en de Evaluatie van de Gebruiksprognose. Op verzoek van het Regioforum zal de start van de werkgroep in 2020 eerder zijn dan voorgaande jaren, te weten in maart. Dit om een tijdige aanlevering van de stukken, voor de Regioforum-vergadering waarin hierover gesproken wordt, te bespoedigen. De werkgroep stelt eveneens een conceptadvies op over de Gebruiksprognose. Het conceptadvies over de Gebruiksprognose wordt voorgelegd aan het Regioforum en als advies van de ORS aan de Minister aangeboden. In dit advies wordt een antwoord gegeven op de vraag of de informatievoorziening toereikend, transparant en inzichtelijk is ten aanzien van de verwachte lokale geluidbelasting voor het komend jaar en de vooruitblik voor ontwikkelingen in de komende jaren en of in voldoende mate is aangetoond dat het verkeer in het komende gebruiksjaar binnen de criteria voor gelijkwaardigheid en de regels kan worden afgehandeld.

Na afloop van het gebruiksjaar wordt de Gebruiksprognose geëvalueerd door Schiphol en ter bespreking aangeboden aan de werkgroep respectievelijk het Regioforum.

b. Kwartaalmonitor

Waar de Gebruiksprognose vooraf en de Evaluatie Gebruiksprognose achteraf informatie verschaffen over de effecten van de operatie voor de omgeving, vormt de monitoringsrapportage de meest actuele informatiebron over de scores op de geluidspreferente regels voor het baangebruik en overige relevante informatie. De sector stelt de kwartaalmonitor op ten behoeve van het informeren van de ORS.

c. Groot baanonderhoud en overige werkzaamheden aan het rijbanenstelsel

Jaarlijks worden twee informatiebijeenkomsten georganiseerd in samenwerking met Schiphol: in het voorjaar voor de start van grootschalig onderhoud en in het najaar over de planning van grootschalig onderhoud in het komende gebruiksjaar.

d. Overig zaken/incidenten

In de loop van het jaar te bepalen.

IV. Leefomgeving en ruimtelijk-economische ontwikkeling

a. Ruimte

In de ORS worden de landzijdige elementen besproken voor zover zij in relatie staan tot de luchtvaart. Hieronder vallen de volgende onderwerpen:

- Externe veiligheid: met name een onderwerp dat speelt rond respectievelijk de Gebruiksprognose en het Luchthavenindelingsbesluit (LIB).
- Lokale luchtkwaliteit en emissies: Voor luchtverontreiniging is een gelijkwaardigheids criterium vastgesteld dat in de Gebruiksprognose is opgenomen. In de Gebruiksprognose wordt aangetoond of het vliegverkeer in een bepaald gebruiksjaar binnen het daarvoor gestelde gelijkwaardigheids criterium zal blijven.
Daarnaast volgen de leden van de ORS de ontwikkeling van beleid en de uitvoering van onderzoeken op het terrein van fijnstof en ultrafijnstof.
- Luchthavenindelingsbesluit: indien er in 2020 wijzigingen zijn in het LIB zullen deze worden toegelicht in het Regioforum.

b. Leefbaarheid

- Hinderbelevingsonderzoek: Door de leden van de ORS is het belang onderstreept van een objectieve peiling van hinderbeleving in de omgeving van Schiphol die periodiek op een vergelijkbare wijze herhaald wordt, zodat ook ontwikkelingen in die hinderbeleving in beeld komen. Het periode-effect, waarbij de periode waarin naar hinderbeleving gevraagd wordt medebepalend is voor de uitkomst, dient hierbij voortaan nadrukkelijk te worden meegewogen. Door het veldwerk gelijkelijk over het jaar uit te smeren wordt dit periode-effect verwerkt in de resultaten. Bovendien levert deze methode na een jaar een inzicht per maand van de hinderbeleving die in de omgeving kan worden gepresenteerd. In 2018 is gestart met de zogenaamde Belevingsthermometer. Eind 2019 wordt de presentatie van de eerste resultaten voorzien. In 2020 worden de werkzaamheden in het kader van de Belevingsthermometer gecontinueerd.
- Convenant Leefomgeving/invulling en voortgang Stichting leefbaarheidsfonds (SLS): Periodiek wordt de voortgang van de tweede tranche besproken in het Regioforum.

V. Kennis, informatie en communicatie

a. Kennisprogramma

Het doel van het kennisprogramma is tweeledig: enerzijds het vergroten van het kennisniveau van de individuele leden en anderzijds elkaar en elkaars ideeën leren kennen en ervaringen uitwisselen. Gebleken is dat dit kennisprogramma voorziet in een behoefte. Voortzetting van dit programma vindt plaats, afgestemd op de behoeften van de leden. Hierbij is de wens uitgesproken om de vorm van openbare critical review sessie terug te laten komen. Onderwerpen die daarvoor zijn aangedragen zijn: specifieke hinderbeperkende voorstellen (nader in te vullen) en de betekenis van luchtvracht. Het secretariaat zal de invulling hiervan coördineren.

b. Website

De website www.omgevingsraadschiphol.nl is het belangrijkste kanaal voor externe communicatie van de ORS en bevat algemene en actuele informatie van de ORS, nieuws van de ORS, een uitgebreid archief, informatie over de leden en een agenda.

c. OmgevingsInfoSchiphol

Met de app OmgevingInfoSchiphol kunnen omwonenden van Schiphol via smartphone, tablet of computer informatie over het actuele vliegverkeer rond Schiphol raadplegen. Toekomstige uitbreiding van de app is onderwerp van gesprek in de ORS. De app is vormgegeven als een basisapplicatie waaraan elementen kunnen worden toegevoegd. De evaluatie en eventuele uitbreiding van de OmgevingInfoSchiphol is onderdeel van de stroomlijning informatievoorziening en dienstverlening.

d. Bijeenkomst brede bewonersvertegenwoordiging

Minimaal twee keer per jaar wordt een brede bewonersvertegenwoordiging georganiseerd in nauwe afstemming met de clustervertegenwoordiging van de bewoners. Tijdens deze bijeenkomst worden de kiesmannen van de bijna 100 vertegenwoordigde bewonersorganisaties in de ORS geïnformeerd over de stand van zaken van het jaarprogramma van de ORS of een thema dat de aandacht vraagt.

e. Digitale Archief functie

In 2019 is door het secretariaat uitwerking gegeven aan het verzoek van het Regioforum om stukken ten behoeve van het Regioforum op een effectievere manier digitaal te ontsluiten. De voorgestelde manier betreft het digitaal vergaderen middels iBabs. In het eerste halfjaar van 2020 zal getoetst worden of deze manier wenselijk en effectief blijkt, alvorens te besluiten om definitief verder te gaan met iBabs.

VI. Verkiezingen bewonersvertegenwoordigers

Door het consultatie- en adviestraject dat in het najaar van 2018 plaats heeft gevonden en de evaluatie van de Omgevingsraad Schiphol in 2019 zijn de verkiezingen die gepland stonden voor het najaar van 2018 verplaatst naar 2020. De uitgangspunten voor verkiezingen staan vermeld in het Instellingdocument van de ORS van 29 januari 2015.

Het doel van de verkiezingen is te komen tot een vertegenwoordiging van de bewonersorganisaties uit de regio die zich richten op de leefomgeving van Schiphol. Per ieder van de vijf clusters verkiezen de kiescolleges voor respectievelijk het binnen- en buitengebied een clustervertegenwoordiger.

Zowel individuele omwonenden als bewonersorganisaties in de regio van Schiphol worden actief geïnformeerd over de aanstaande verkiezingen. De aankondiging van de bewonersverkiezingen geschiedt onder andere via advertenties in lokale kranten, berichten op websites en via berichtgeving

aan de huidige achterbanorganisaties. Reeds geregistreerde bewonersorganisaties wordt gevraagd hun status als achterbanorganisatie opnieuw te bevestigen. Bewonersorganisaties die nog niet geregistreerd zijn worden (opnieuw) uitgenodigd om zich te registreren als achterbanorganisatie.

Na aankondiging van de verkiezingen krijgen de achterbanorganisaties ruim de tijd om zich te registreren volgens de voorwaarden die zijn opgenomen in het bestuursreglement en het bewonersreglement in het Instellingsdocument. Vervolgens wordt steekproefsgewijs gecontroleerd of de achterbanorganisaties voldoen aan de gestelde vereisten.

Correct geregistreerde bewonersorganisaties wijzen een kiesman aan die zal deelnemen aan het kiescollege en kunnen bovendien een kandidaat-clustervertegenwoordiger voordragen. De voorzitter van de ORS stelt voorafgaand aan de verkiezingen vast of iedere voorgedragen kandidaat-clustervertegenwoordiger voldoet aan de in het bewonersreglement gestelde voorwaarden. De tien kiescolleges kiezen vervolgens ieder een clustervertegenwoordiger.

Het secretariaat organiseert de verkiezingsvergadering en maakt hiervan een verslag. De verkiezingsvergaderingen worden voorgezeten door de voorzitter van de ORS of een door hem/haar aangewezen vervanger. De voorzitter rapporteert schriftelijk aan de ORS over de verkiezingen en de gekozen clustervertegenwoordigers.

Op basis van de ervaringen van de bewonersverkiezingen in 2014 is in samenspraak met de bewonersdelegatie in 2018 onderzocht of herziening van elementen van het verkiezingsproces nodig is. De nadere uitwerking van het verkiezingsproces en de exacte planning van de verkiezingen worden in 2020 voorgelegd aan het Regioforum.

VII. Algemene overlegstructuur

a. College van Advies

Geen vergaderingen gepland.

b. Regioforum

Ieder kwartaal.

c. Overig

Agenda-overleg Regioforum, werkgroepen, bilaterale overleggen, informatiebijeenkomsten